

[Ellen Strange Petersen.]

staltninger mod lærermangelen i folkeskolen virker som et nødråb fra højeste sted om dog at få sat en bremse på den udvikling, der er sket inden for skolen efter den nye skolelovs gennemførelse, en udvikling, der åbenbart truer med at løbe løbsk. Det konservative folkeparti advarede i tide mod skoleloven, men for døve øren her i tinget. Vi var ikke bare imod skolelovens omvæltning af eksamensmellemskolen, men forudså også, at der simpelt hen ikke ville være lokaler og lærerkræfter til de ændringer, som skoleloven skulle medføre. Vi ønskede, at vi skulle tage en udvikling etapevis og begynde med landsbyskolen, hvor reformer er uhyre påkrævet. Nu kan vel alle se, at den ærede undervisningsministers forgænger havde lovligt travlt, da han fik skoleloven forceret frem, før dens virkninger var tilstrækkeligt undersøgt, og før man havde udarbejdet det arbejdsgrundlag, loven skulle hvile på.

Det har virket som noget af et paradoks, at omtrent samtidig med, at den højtærede undervisningsministers lovforslag om indskrænkning i folkeskolen blev omdelt her i folketinget, kom der en fyldig betænkning om normer og krav ved afsluttende prøver i folkeskolen, en betænkning, som var underskrevet med samme navn, men blot stammende fra den tid i fjor, da den højtærede minister var statskonsulent for undervisningsministeriet. I betænkningen står bl. a. om 8. og 9. klasserne, at det må anses for meget væsentligt, at alle elever får adgang til at deltage i valgfri fagområder som f. eks. formning, hvorunder eleverne bl. a. skal have dekorationsopgaver med henblik på skolekomedie, skolebal, årsafslutning, julefest etc. Der er ikke i denne betænkning antydning af bekymring for, hvor lærerkræfterne til disse, skal vi sige noget luksusbetonede undervisningsopgaver skal komme fra.

Det lovforslag, vi behandler i dag, indeholder noget meget værdifuldt, nemlig en erkendelse af, at skolen befinder sig i en nødsituation, og at det er påkrævet, at der træffes foranstaltninger, så man ikke nogen steder i landet kan ødsle med lærerkræfter, medens der andre steder er katastrofal mangel derpå. Den højtærede undervisningsminister skal have påskønnelse for,

at han så hurtigt efter at være blevet minister omgående har grebet om nælden. Vi giver fra konservativ side absolut tilslutning til, at det er på høje tid, der bliver gjort noget imod lærermangelen. Om det så netop skal være det, der er foreslået i det foreliggende lovforslag, må vi drøfte i det kommende folketingsudvalg.

Jeg er især betænkelig ved stk. 2 i § 1, hvad jeg siden skal vende tilbage til, og jeg mener, at lovforslaget som helhed har for negativ en karakter, at der savnes forslag til foranstaltninger, som på længere sigt kan modarbejde lærermangelen.

Der hersker i øvrigt en ikke ringe uklarhed om lærermangelens størrelse i dag. I bemærkningerne til lovforslaget er antallet af ledige stillinger ganske vist opgjort så nøjagtigt som til 4 192 pr. 15. august i fjor. På det lærermøde, som Den danske Realskoleforening holdt i Århus i oktober, gjorde stadsskoleledertør Chr. Kjeldsen, Vejle, imidlertid opmærksom på, at denne opgørelse hviler på et meget usikkert grundlag. Lærerbehovsudvalget udsendte sidste sommer spørgeskemaer til samtlige skoler i landet, men spørgsmålene var så uklart formuleret, hævdes det, at der i nogle skolars beregninger blev taget hensyn til den nedsættelse, som fandt sted pr. 1. april i fjor af lærernes pligtige timetal fra 36 til 32 om ugen, medens denne nedsættelse ikke var medregnet i andre skolars opgørelse. En effektiv og ensartet undersøgelse af lærerbehovet landet over må kræves. Det bør nemlig også undersøges, om man ikke samtidig med, at der er mangel nogle steder, flotter sig med lærerkræfterne andre steder.

Af en artikel i Folkeskolen, lærernes blad, fra den 1. december i fjor, som det ærede medlem hr. K. B. Andersen citerede, vil jeg også gerne have lov at citere et ganske kort afsnit. Der står:

„Der har været fremdraget eksempler på dispositioner, der kun kan betegnes som ekstravagance i den foreliggende situation. Der er ikke råd til at ødsle med lærerkraft under nogen form, og meget tyder på, at her er et område, hvor der snarest må lægges loft.“

Der tænkes vel her på, at der forskellige steder i landet er skoler med meget små hold af elever over den undervisningspligtige alder. Men når der skal foretages indskrænk-